ՄԻՋԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴՈՒՄ ՈՒՂՂԱՓԱՌՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ՀԱՆՁՆԱԽՄԲԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՄԱՐՄՆԻ ԺՈՂՈՎԸ

(Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին, 13-16 ապրիլի 2005 թ.)

Ապրիլի 13-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, օրհնությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, իր աշխատանքներն սկսեց Եկեղեցիների Համաշխարհային խորհրդում Ուղղափառների Մասնակցության Կոմիտեի Գործադիր Մարմինը:

Ժողովի բացման արարողությանը ներկաներին հանուն Ամենայն Հայոց Հայրապետի ողջունեց Մայր Աթոռի Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի պատասխանատու Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը՝ փոխանցելով Նորին Սրբության օրհնությունն ու բարեմաղթանքները: Ժողովին համանախագահում էին Սասիմայի Մետրոպոլիտ Գեննադիոսը (Տիեզերական Պատրիարքություն) և Ռոլֆ եպս. Կոպպեն (Գերմանիայի Ավետարանական Եկեղեցի):

Ժողովին մասնակցում են Յորգո Լեմոպոլոսը (ԵՀԽ փոխգլխավոր քարտուղար), Բիշոյ Մետրոպոլիտը (Ղպտի Ուղղափառ Եկեղեցի), Զաքարիաս եպս. Թեոֆիլուսը (Մար Թովմա Հնդիկ Ասորի Մալաբար Եկեղեցի), Տ. Վիգեն եպս. Այքազյանը (Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի), Տ. Նարեկ եպս. Ալեմեզյանը (Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի), Նիֆոն արքեպս. Տորգովիշտեն (Ռումին Ուղղափառ Եկեղեցի), Իգոր քհն. Վիժանովը (Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցի), Լեոնիդ քհն. Կիշկովսկին (ԱՄՆ Ուղղափառ Եկեղեցի), Մայքլ արքեպս. Փիրսը (Կանադայի Անգլիկան Եկեղեցի), դոկտ. Մերսի Օդույոյեն (Գանայի Մեթոդիստ Եկեղեցի), դոկտ. Մարի Թեները (Անգլիայի Եկեղեցի), Սյուզան Հենրի Քրոուն (ԱՄՆ Միացյալ Մեթոդիստ Եկեղեցի), տիկ. Բրիջիտ Կոնստանտը (ԵՀԽ անձնակազմից), տիկ. Թենի Պիրի Սիմոնյանը (ԵՀԽ անձնակազմից), օր. Կերստեն Ստորջը (ԵՀԽ անձնակազմից):

Օրակարգային հարցերից զատ մասնակիցներն առիթ ունեցան մոտիկից ծանոթանալու Հայ Եկեղեցուն և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի գործունեությանը: Ապրիլի 13-ին, ժողովի ընթացքում, բացման խոսքով հանդես եկավ և Վեհափառ Հայրապետի անունից ողջույնի խոսք ուղղեց Գերաշնորհ Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը, որից հետո մասնակիցները հանդիպեցին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Վեհափառ Հայրապետի հետ:

Մայր Աթոռի Միջեկեղեցական հարաբերությունների գրասենյակի պատասխանատու Տ. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը ներկայացրեց ժողովի մասնակիցներին՝ հայցելով Նորին Սրբության օրհնությունն իրենց աշխատանքներին:

Ամենայն Հայոց Հայրապետին հանուն ժողովի մասնակիցների ողջունեց Ռոլֆ եպս. Կոպպեն (Գերմանիայի Ավետարանական Եկեղեցի) և շնորհակալություն հայտնեց հյուրընկալության և ջերմ ընդունելության համար: «Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին մեզ հայտնի է որպես մի Եկեղեցի, որը կարևոր տեղ է հատկացնում միջեկեղեցական հարաբերություններին և էկումենիզմին»,- ասաց նա իր խոսքում:

Ապա ԵՀԽ Ուղղափառների մասնակցության կոմիտեի գործադիր մարմնի անդամներին իր օրհնության և գնահատանքի խոսքն ուղղեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: «Նվիրական այս սրբավայրում մեզ համար հաճելի է ընդունել նման պատկառելի մի հանձնաժողով, որի նպատակն է զորացնել, սերտացնել եղբայրական կապերը և համագործակցության ոգին Եկեղեցիների միջև: Մենք ուրախ ենք, որ Մայր Աթոռը նույնպես, նաև այսպիսի միջոցառումների իրականացմամբ իր սրբազան հարկի ներքո, իր հավելյալ ներդրումն է ունենում նվիրական այդ առաքելության մեջ»,- ասաց Վեհափառ Հայրապետը՝ հայցելով Սուրբ Հոգու առաջնորդությունը հանձնախմբի անդամների համար, որպեսզի նրանց աշխատանքը հաջողությամբ պսակվի և կարևոր ներդրում լինի ԵՀԽ-ի գործունեության և առաքելության ծիրից ներս:

Հանդիպման ընթացքում Նորին Սրբությունը ներկայացրեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի անցած պատմական ուղին ու Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու ներկայիս գործունեությունը, պատասխանեց հյուրերի հարցերին:

Մասնակիցներն առիթ ունեցան հանդիպելու ԵՀԽ Հայաստանյան Կլոր Սեղան Միջեկեղեցական Բարեգործական Հիմնադրամի և Հայաստանյան Էկումենիկ Եկեղեցական Փոխադրական Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի և աշխատակազմի հետ՝ ծանոթանալու վերջիններիս աշխատանքներին և ծառայությանը:

Ապրիլի 15-ին Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհրդում Ուղղափառների Մասնակցության Կոմիտեի Գործադիր Մարմնի ժողովի հերթական նիստը անցկացվեց Սևանի Վազգենյան Հոգևոր Դպրանոցում:

Նիստի ավարտին ժողովականները ծանոթացան դպրանոցի պատմությանը և այժմյան գործունեությանը: Հանձնախմբի անդամները հանդիպեցին նաև ճեմարանականների հետ, պատասխանեցին ուսանողներին հետաքրքրող հարցերին:

Նույն օրը տարբեր Եկեղեցիների բարձրաստիճան հոգևորականներից ու պաշտոնյաներից բաղկացած խումբն այցելեց Ծիծեռնակաբերդ՝ իրենց խոնարհումը բերելու Հայոց Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին: Եղեռնի զոհերի հուշարձանին ծաղկեպսակ զետեղելուց հետո մասնակիցներն աղոթք բարձրացրեցին հայ նահատակների համար:

Ապրիլի 16-ին Գործադիր Մարմնի անդամները այցելեցին ՀՀ Գիտությունների Ազգային Ակադեմիա, ուր մասնակցեցին Մայր Աթոռի Ս. Էջմիածնի միաբան, Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի պատասխանատու Գերաշնորհ Տ. Եզնիկ եպիսկոպոս Պետրոսյանին՝ ՀՀ Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայի պատվո դոկտորի շնորհման միջոցառմանը:

ՀՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՒՂՂԱՓԱՌՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՁՆԱԽՄԲԻ ԵՐԵՎԱՆՅԱՆ ՆԻՍՏԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԵՏ ՎԵՀԱՐԱՆԻ ՄՈՒՏՔԻՆ

ԺՈՂՈՎԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

Հանդիպման մասնակիցները հնարավորություն ունեցան վայելելու Հայ Առաքելական Եկեղեցու ջերմ հյուրընկալությունը, հանդիպելու հոգևոր դասի և ժողովրդի հետ, մասնակցելու արարողություններին, ծանոթանալու Հայոց Եկեղեցու հոգևոր ու հասարակական ծառայությանը և աշխատանքներին[1]:

Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ Հանձնախմբի Գործադիր Մարմնի անդամները և այս առիթով Մայր Աթոռում գտնվող ԵՀԽ փոխգլխավոր քարտուղար պր. Յորգո Լիմնեպելոսը ապրիլի 14-ին ներկա գտնվեցին Հռոմի Սրբազան Քահանայապետ Հովհաննես-Պողոս Բ Պապի համար Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի հանդիսապետությամբ և Անդրկովկասում Պապական Նվիրակ Նորին Սրբազնություն Կլաուդիո արքեպս. Գուջերոտտիի մասնակցությամբ Մայր Տաճարում տեղի ունեցած հոգեհանգստյան էկումենիկ արարողությանը:

Ուղղափառների մասնակցության հատուկ կոմիտեն

Արդի էկումենիկ շարժման սկզբնավորումից սկսյալ շարժման հիմնական մասնակից Եկեղեցիները հանդիսանում էին Բողոքական (ներառյալ Անգլիկան, Լյութերական, Բարեռորոգչական, Բապտիստական և Մեթոդիստական) և Ուղղափառ ու Արևելյան Ուղղափառ Եկեղեցիները:

1948 թ. ԵՀԽ հիմնադրումից սկսյալ Ուղղափառ Եկեղեցիները դժվարություններից զերծ չեն եղել: Ուղղափառ և Բողոքական Եկեղեցիների միջև չհաղթահարվող տարբերությունները հատկապես եկեղեցաբանության և ԵՀԽ-ի ընկալման բնագավառում են, որոնք ավելի մեծացան նոր հասարակական-քաղաքական իրադրությունների արդյունքում, հատկապես Խորհրդային Միության փլուզումից հետո: 1997թ. երկու Ուղղափառ Եկեղեցիներ՝ Վրաց և Բուլղար Ուղղափառ Եկեղեցիները, դուրս եկան ԵՀԽ-ի կազմից:

Արձագանքելով Ուղղափառ անդամ Եկեղեցիների ԵՀԽ-ի վերաբերյալ աճող քննադատությանը, ինչպես նաև ի մասնավորի 1998 թ. Թեսաղոնիկեում կայացած Արևելյան Ուղղափառների հանդիպման դիմումին՝ ԵՀԽ Ութերորդ համագումարում (Հարարե, Զիմբաբվե, 1998 թ.) ձևավորվեց ԵՀԽ Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ Հանձնախումբը:

Հարարեի համագումարի փված մանդատով Հատուկ Հանձնախումբը պետք է՝

ա) ուսումնասիրեր և վերլուծեր ԵՀԽ-ում Ուղղափառների մասնակցության հետ կապված բոլոր խնդիրները՝ ընդունելով, որ այս խնդիրները կարևոր են նաև մյուս անդամ Եկեղեցիների համար,

բ) քննության և որոշումներ ընդունելու համար ԵՀԽ Կենտրոնական Կոմիտեին ներկայացներ առաջարկություններ ԵՀԽ կառուցվածքի, ոճի և բնույթի անհրաժեշտ փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք հաստատվելու համար պետք է ներկայացվեն հաջորդ՝ ԵՀԽ 9-րդ համագումարին, որ տեղի է ունենալու 2006 թ. Բրազիլիայի Պորտո Ալեգրե քաղաքում:

Այս հանձնախումբը պետք է աշխատեր երեք տարի և իր աշխատանքների արդյունքը ներկայացներ ԵՀԽ ԿԿ-ին, իսկ եթե կանոնադրության մեջ փոփոխություններ մտցնելու

[1] http://wcc-coe.org/wcc/steeringcttc05.html

առաջարկներ լինեին, ապա հարցը պիտի քննվեր ԵՀԽ 9-րդ համագումարում: Հանձնախումբում հավասար անդամների թվով ներկայացվում են ԵՀԽ անդամ Ուղղափառ և Բողոքական Եկեղեցիները: Հանձնախումբը 1999 թվականից մինչ 2002 թ. աշխատում է պարբերաբար հանդիպումների միջոցով՝ Եփեսոսի Մետրոպոլիտ Խրիսոստոմոսը (Տիեզերական Պատրիարքություն) և Ռոլֆ Կոպպե եպիսկոպոսը (Գերմանիայի Եկեղեցիների Միությունից) համանախագահությամբ: Կոմիտեում Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը ներկայացնում էր ԵՀԽ ԿԿ անդամ Գերաշնորհ Տ. Աղան արքեպս. Պալիոզյանը, Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսությունը՝Գերաշնորհ Տ. Նարեկ եպս. Ալեմեզյանը:

Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ Հանձնախումբը իր գործունեության ընթացքում ուսումնասիրել է հարաբերություններին խոչընդոտ՝ 1) եկեղեցաբանական խնդիրները, 2) որոշումներ կայացնելու գործընթացները, 3) ընդհանրական աղոթքները, 4) հասարակական և բարոյագիտական խնդիրները, 5) ԵՀԽ-ին անդամակցելու հետ կապված հարցերը:

2002 թ. ԵՀԽ Կենտրոնական Կոմիտեի նիստին նրանք հանդես են գալիս զեկույցով, ուր բերում են ԵՀԽ-ին անդամակցելու, ընդհանուր համաձայնության սկզբունքի և եկեղեցաբանության, միասնական աղոթքի վերաբերյալ իրենց առաջարկությունները[2]:

2002 թ. ԵՀԽ ԿԿ-ի նույն նիստին որոշվում է Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ հանձնախմբի փոխարեն ստեղծել՝

1) Մշտական կոմիտե, բաղկացած 14 հոգուց,

2) Մինչև 2006 թ. ԵՀԽ 9-րդ համագումարը Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ Հանձնախմբի Գործադիր Մարմինը (Steering Committee) պետք է իրականացներ ստեղծվելիք Մշտական Կոմիտեի աշխատանքները[3]: ԵՀԽ ԿԿ առաջարկների հիման վրա Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ Հանձնախմբի Գործադիր Մարմինը սկսում է աշխատել 2002 թ., որը իր մշտական հանդիպումներից զատ իրականացնում է տարբեր հավաքներ և այլ միջոցառումներ:

2005 թ. Էջմիածնում գումարված իր հերթական ժողովի ընթացքում ԵՀԽ Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ Հանձնախմբի Գործադիր Կոմիտեն քննեց հետևյալ հարցերը.

ա) ԵՀԽ-ին անդամակցելու, համագործակցելու և ընդհանուր համաձայնության՝ կոնսենսուսի միջոցով որոշումներ կայացնելու հարցերով զբաղվելու նպատակով Մշտական Կոմիտե ստեղծելու ԵՀԽ 2005 թ. ԿԿ որոշումները,

բ) ԵՀԽ 9-րդ համագումարի համար եկեղեցաբանական հայտարարությունը,

գ) միասնական աղոթքի հետ կապված հարցեր՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով 9-րդ համագումարի Պաշտամունքային Կոմիտեի գործունեությանը,

դ) Ուղղափառների Մասնակցության Հատուկ Հանձնախմբի լուսաբանմանն առնչվող հարցեր:

ՄԻՋԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

---

[2] http://www2.wcc-coc.org/ccdocuments.nsf/index/gen-5-en.html

[3] http://www2.wcc-coc.org/ccdocuments.nsf/index/gen-18-en.html՝sc